

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y ANUNGIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SURT LOS DISSAPTES

Director: **D. JOAN BRÚ SANCLEMENT**

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
 Carrer de las Cabras, 13, segón.
 Bussó à la escala. Despatx: de 12 à 2.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent.. . . 0'10 Ptas.
 » atrassat. . . 0'15 »
 » » pera
 los no suscrits. . . . 0'20 »

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
 Fora ciutat. . . » 2 »
 Extranjer y
 Ultramar. . . » 10 l' any.

Teatro Catalá

NOVETATS.—*En Pólcora*, drama en tres actes y en prosa, original de D. ANGEL GUIMERÁ, estrenat la nit del 19 de Maig.

Temptadoras eran las veus que la trompeta de la fama havia difundit per l' espay; respecte à la última obra de Guimerá.

La curiositat en vers ella era justificada; la cosa revestia tots los caràcters d' un aconceixement, puig se tractava nada menos que d' un cambi rodó en lo modo de pensar y de executar del autor romántich per excelencia, y del que, penedit del petit pas donat cap al realisme, en son drama *Lo Boja*, havia resoltament retornat als seus característichs motllos, donant vida à *L' ànima morta*.

Reys y guerrers de cartró quedavan de nou arreconats y l' entrada en las novas corrents devía ferse ab tota enteresa, fins l' endecassilab, magestuosa vestimenta de tant alts personatges, restava tancada à la calaixera com à reliquia arqueològica y la franca prosa havia de brollar de la ploma d' acer del antich tràgich que havia, segons sembla, renyit ab la d' or de que fins al dia se servía. Las emociones fortes despertan l' organisme, y nosaltres que som amichs d' ellas, no podiam pas faltar à un estreno que presentava nota tan singular.

Lo gran saló d' espectacles, à dos quarts de deu del vespre, hora en que va aixecarse 'l teló, no presentava l' animat aspecte dels estrenos anteriors del mateix autor; mitja entrada escassa y prou. Aixó, en

viritat, va admirarnos y fins mortificarnos: esperavam que la curiositat qu' ens dominava à nosaltres dominaria als admiradors del gran poeta y no sabíam compendrer cóm gran número dels seus amichs eran al *Lirich* segons van dirnos.

Aném al drama. *En Pólcora*, representa un esforç y una equivocació al mateix temps. Guimerá ha volgut donarnos una obra realista y 'ns ha dotat d' un altra fábula tant romántica com *Mar y cel* ó com *L' ànima morta*; y aquí está la equivocació; l' esforç consisteix en l' adopció de la prosa.

L' acció del drama passa entre treballadors de fàbrica; pero los treballadors que presenta no 's mouhen ni pensan com los obrers del dia; y uns amors tràgichs injustificats y seguits d' un modo convencionalíssim, forman lo nus de l' obra.

L' acte primer es hermós per lo senzill y per revestir alguna naturalitat las escenas cómicas y per lo modo com l' acció queda plantejada, feu despertar falagueras esperansas. Pero en l' acte segon, l' assumpto 's desvía y l' espectador reb una decepció. Ja torna à veurers lo Guimerá de sempre y ab l' agravant de la falta d' unitat. Aquest acte, pertany de plé al sistema efectista. N' hi ha dos de primera forsa; l' un es l' assalt de la fàbrica, qual efecte resulta mort à causa de confusió en lo modo de tramari; y lo del final del acte que realment es grandió y ho seria més si aquellas calderas explotessin com indefectiblement explotarian en un quadro real.

Tot l' interès del drama acaba allí; en rigor pot dirse, que no acabant com indiquém, la obra queda reduhida à un aborto de tragedia.

Torna lo teló à aixecarse y lo tercer acte deu considerarse com un epflech del drama.

Si l' acte segon no correspon à la estructura del primer, del tercer debém dir que es un continuat desgavell per la indecisió dels caràcters de Marcó ó sia

En Pólvora, de Toneta, la seva estimada, y del avi d' aquesta. La fugida de Marcó de la presó y lo trovarse aquest ab son rival, lo majordom de la fàbrica, son actituds falsas que donan al drama un marcat caràcter melodramàtic, caràcter que comensa á iniciarse á la mitat del acte segon.

La qüestió social, que 's deya devia abordar l' autor, no 's toca ni de prop ni de lluny ab dó d' acert. Guimerá, si ha pretést tractarla ó sombrejarla ab lo que fa dir als seus personatjes en las primeras escenas del acte tercer, dona á comprendre que no ha respirat lo medi ambient en que viuen nostras classes obreras. ¡Y tan fácil com li hauría sigut estudiar lo problema social baix l' aspecte típic que entre la gent de las tres classes de vapor se presenta! Amichs té que son propietaris de colonias industrials y altres que tenen fàbrica á ciutat de las mogudas per vapor; del estudi comparatiu de la manera de treballar y viurer uns y altres, no dupti pas de que n' hauría tret profitosas lliçons.

En lo segon acte s' estrená una preciosa decoració representant l' interior d' una fàbrica, de bellíssima concepció y perspectiva, deguda al reputat escenógrafo D. F. Soler y Roviroa.

***

A mida que la representació avansava lo teatro aná omplintse; pero no arribá de molt á l' entrada d' altrás vegadas.

L' autor fou cridat á las taulas al final de cada acte, y no va sortir fins al caurer lo teló del tercer. Hi hagué molts aplausos y ovació gran.

Tal es la impressió que 'ns ha produhit l' estreno d' *En Pólvora*.

No hem detallat l' argument per la rahó de que 'ns ocuparfia massa espay, y per la de que tampoch es rigurosament necessari, tota vegada que nostres lectors y tots los aymadors del Teatro catalá, coneixen de sobras la preciosa obreta de F. Camprodón, *La tornada de 'n Titó*, y l' argument d' *En Pólvora* s' hi sembla tant, que dona lloch á justas comparacions.

J. BRÚ.

UN PETARDO.—Disbarat cómic en un acte, en prosa, de D. Joseph Barbany. Estrenat en la nit del 20 del corrent en lo teatro «Circo Español.»

Aquesta obra resultaría un bon sainete si no s' hi trovés á faltar la base principal de tota obra escénica, aixó es, l' argument. L' incident motivat de pendrer per un petardo lo que resulta ser un canó de posar agullas de matalassé, dona tela per poca cosa. En *Un petardo*, tant sols hi ha pasta per un article cómic.

Aquest es són principal defecte. Pel demés son recomanables tots los tipos que presenta, qu' están ben trovats, y lo diálech, qu' es animat y abundant en agudesas y situacions cómicas de bon gust.

Lo desempenyo molt acertat, distingintshi la senyoreta Llorente y los Srs. Guardia, Rojas, Bozo y Fages.

X.

AMOROSA

¡Quánts cops, aymada Rosa,
 sabent que jo faig versos,
 m' has dit ab veu melosa:
 —Per qué no me 'n fas uns?—
 Que vols potser que parli
 de ta arrogant figura,
 de la teva hermosura
 ó d' altres semblants punts?
 Que tens un peu moníssim;
 miradas que 'm devoran
 y un cor noble puríssim
 com may feu lo Senyor,
 ho sé, y mil cops á solas
 parlante á cau d' orella
 t' ho he dit, brillant estrella
 t' ho he dit, lo meu amor.
 ¿Desitjas, donchs, que llessi
 ma veu á tots los ayres
 perque 'l mon se convensi
 de que 'ts guapa á tot ser?...
 No ho vulguis, no; no ho vulguis
 de celos moriria
 aixis que pensaria
 que un altre 't pot volguer.
 Perque fins tinch enyeja
 del sol que 'l rostre 't daura,
 del ayre que 't rodeja,
 y 't besa ab dols encis,
 al bossinet de terra
 hont ton peuhet reposa
 y á tot alló que gosa
 de ton cèlich sonris.
 Y aixis, lloch solitari
 ab tu habitar voldria,
 sens que pogués entrarhi
 del mon la negra veu;
 alli passar la vida,
 á tu sols adorarte
 y mon amor donarte
 mon llavi sobre 'l teu.

JORDI MONTSERRAT.

LO MALEHIT

¡Pobre Jaume!... La estrella de la desgracia, símbol de la *planeta* de la vida com diuhen los supersticiosos, de desde la seva naixensa no va abandonar-lo may; no li va permetre gosá d' una sola ditxa.

Empleat en cert ferro-carril, arribá á esser maquinista á una edat bastant avansada, y á fé que s' ho mereixia; per qué era tan entés en la maquinaria' que en tota la vía cap dels seus companys li passava la má per la cara, com vulgarment se diu. Pro, al primer any d' haver ascendit de fognista de primera classe á maquinista de tercera, va volguer la mala sort que tingués un descarrilament en lo que per poch hi deixa la vida, abrigant lo temor de havérseli d' amputar un brás á fi de evitá la gangrena.

Pel seu físich estrany y sospitós, demacrat per las angoixas que havia arrostrat, era temut de tothom; á quants lo tractavan inspirava recel. Ningú trovava en ell al treballador de bé que amaga un cor noble y honrat, sino una especie de fera, un sér sense sentiments, brutal; un bohemi capás de colarse tot un bixell de ví; l' home vil y empedernit: un salvatjes. Las sevas faccions, los seus ulls petits y espuñejants, aquells ulls que 's clavavan com duas fletxa-

al punt ahont los fixava, eran lo comprobant de molts mals: tothom hi veyia llampegar lo foch maligne que arborava las sevas entranyas; lo seu aspecte de idiota, d' ànima embotada, insensible á mes torments; las líneas fondas y duras del seu rostre; los quatre pels que, com espinas de erissó rebentavan la pell apegarminada de la cara, oferían tot lo bust d' un pervers y depravat, d' un esqueix del mal y de la ira, d' un malehit de Dèu.

*
* *

Després del terrible descarrilament, la Direcció del carril hont estava empleat, va despatxarlo, culpant-lo de aquella hecatombe que fou causa de tantas víctimas; quedantse, pobre Jaume, en la més atribulada situació, esclau del despreci dels seus companys de treball y mártir de la miseria; tan, que en lo seu cervell hi bullía un vértig' continuo que l' empenyía á la última y espantosa resolució, al suicidi. Pro, retenintse la voluntat, desafiant tots los contratemps, buscá l' consol en los brassos de la seva esposa á la que estimava bojament. Aquesta, empeltada del fástich y del horror que la gent supersticiosa li havía imbuhit, no 'n feya cas; ne fugía igual que dugas foras quan se repel·len, tement, tal vegada, que 'l marit que la adorava ab tota l' ànima no fes presa del seu cós, y en lo paroxisme del deliri y de la ràbia no caigués com la coloma candorosa en las urpas de un corb famélich per esser esfilagarsada... ¡Ah, quinas esgarrafansas!... Quína vida tan cruel la del desgraciat maquinista. Cada día li era un any; prou volía morir, mes la mort se li mostrava sorda... impassible als seus torments.

La miseria y la fam s' anavan apoderant d' ell; la seva muller l' abandoná; la falsa dona en qui havía reconcentrat todas las il·lusions de la seva existencia, feu despreci dels seus sentiments y vensut per la més terrible desesperació, com un pária admirat devant del mon, anava d' una taberna á l' altra á encauharshi com lo llargandaix poruch que fuig del home... Las sangs se li ayualían, las venas avans atapáhidias y bullentas com lo foch, eran casi buydas; lo ser cor, petrificat, per res se impresionava: estava fet una bestia, la bestia humana que la societat ab lo injust rigor havía humiliat, ofegantla en una mar de llágrimas.

Ben prompte va acabarse tant de dol. Un día, cap al tart, que 's trovava traguejant ab uns quants *amichs* de taberna, comparegueren allí dos agents de policia que, ja feya una setmana, li anavan á la saga.

—Mestre: ¿sou vos en Jaume Serra?—va preguntarli un dels agents.

—Sí; jo mateix,—va contestar ell ab estoica indiferencia.

—Seguiu, donchs.

—Aném allá hont volgueu,—en Jaume va replicar.

—Encara que sigui al infern. Lligueume be, ben estret, que m' ofegueu ó 'm partiu pel mitj... Aixís, estreneu; preneume brassos y cos que soch un malvat, un lladre entre lladres, un sanguinari... Aném, aném... Passeume pels carrers de més tránsit perque trovi forsa gent per avergonyirme y per mofarme..

Que s' afarthi 'l mon y que 's rabeji com un remat de gossos contra meu!...

*
* *

Per haverse trovat prop de la estació assésinat al jefe del depósit de máquinas, varen agafar á en Jaume com l' únich que podia tenirli algún ódi després d' haverlo despatxat quan lo descarrilament.

En lo judici oral apenas va contestar may; ni molt menos res en favor de la seva ignocencia; y com que todas las probas van resultar convincentis de que ell era l' assésit del que fou lo seu jefe, van condemnarlo á vint anys de presidi.

¡Qué satisfet se 'n va aná á sepultarse entre mitj dels que purgan los seus crims en los calabossos de Ceuta! Quin goig va causarli lo poguer abandoná la societat que tant l' havía fet sufrí...

Al cap de pochos días d' estar tancat en aquella tomba del mal, va guanyarse las *simpatias* de tots los penats; tots varen estimarlo com un germá. Pro, ben prompte va perdre la alegría. Encara que la tristor no 'l martiritzava, tot li era indiferent; sentía fástich per la vida, cert abatiment tip de lluytar ab la desgracia y tant s' estimava viurer com morir, la llibertat com l' esclavitut. Era una especie de mómia viva, un ascétich resignat á estar separat de tot y á gastar las foras pera que quan podrit lo cós pogués esser *abono* del mon... del mon que l' aburría.

S' anava fonent com la cera, esllanguintse rápidamente, mes no 's trovava malalt; se consumía y al últim va morir arraulit com un pollet, exclamant ab dols accent en los darrers badalls de la agonía:—¡Qué hi fet, Deu meu!... ¡Qué hi fet!...

Tots los seus companys de expiació, ¡com lo varen plorá! La societat, la immaculada, la pura, la casta y pudorosa verge que 's ruborisa devant del més insignificant acte impulsiu, no va llensá ni una trista llágrima pel pobre malehit. ¡Ah, que cruel sarcasme resulta de la comparació entre la forma y 'l fondo de las cosas!...

*
* *

La esposa de 'n Jaume, aquella bagassa que tant estimava, va anar á pará á casa l' ingenier dels tallers en calitat de dida d' un nen molt hermós, lo fill del assésit del jefe de depósit de máquinas que, per qüestions de servey que 'l comprometían, va venjar-sen tan vilment.

¡Quí sab si la dona del infortunat maquinista, la dida del fill del malvat ingenier estava criant... pobret, un altre criminal dels que 'ls ampara la impunitat!

IGNASI IGLESIAS.

CANTARS

Las pinyas donan pinyons,
l' avellaner avellanas,
y las tevas galtas, ganas
de que hi fassi molts petons.

Ahir va dirme 'l teu pare:
—Ab l' Agnés no hi pensis més.—
Aixís es que puch dir are:
—Sols pensava ab los dinés.

J. LLOPART.

CONCERTS DE EUTERPE

Dilluns últim tingué lloch lo segon concert de la present temporada, ab un plé notable, lo qual demostra que continúa en marxa progressiva l'afició que nostre públich sent per los concerts Clavé.

Comensá la primera part ab lo preciós coro-descriptiu *El cup*, de C. Rivera, que com de costum fou molt aplaudit. Sobressortiren además lo coro *Los Xiquets de Valls*, de Clavé, y la sardana corejada *Festa Gironina*, de E. Avenia.

De la segona part foren molt aplaudidas totas las composicions, especialment *Himne á Reus*, de Goula, (pare), *Cap al tart* y *Gloria á España*, de Clavé.

Prengué part en lo concert y executá en lo pati algunas pessas durant l'intermedi, la banda de la Casa de Caritat.

En lo próxim concert anunciat pera dijous s' estrenará la pessa descriptiva á coro y orquesta *Los Mallaires*, del Mtre. Vilá y Priu, lletra de Casas y Pallerol.

T. GRANEE.

DE LA TERRA

OLOT

LO TEATRO REGIONAL

I EMA

Nin orfanet dels mes pobres,
es avuy gran per sas obras.

Era nin, s'entretenia
ab uns bilingües *joguets*
passant los ratos distrets
ignocents y ab alegría.

Recordant l'adagi antich
Tal farás tal trocarás, (1)
y allunyant mes d'un embrás,
un drama eixí ab gran fatieh.

Dias de gloria doná
á nostra terra aytal drama,
y *Eduart Vidal*, nom y fama
conqueri sense duptá.

Lo gran *Frederich So er*,
per *Pitarra* conegut,
prompte doná resolut
Las Joyas de la Roser.

Engalanat ab tals *joyas*
tothom ansiós de fé un dot
á aquell nin tan bon xicot,
treballava sens embrollas.

(1) Primer drama catalá original de don Eduart Vidal y Valenciano.

L' *Arnau* ab ploma gens flonja;
pel Teatro entussiasmat,
doná *Un pollastre aixelat*
y fins *La mitja taronja*.

Presentallas ab gran fé
féren també ab cor sencill,
Dimas, *Calvet*, † *Altadill*, †
Conrat Roure y *Balaguer*.

Tots á la una trevallant
no plantent may sas suhors
y ajudats per bons actors,
portaren l'obra endevant.

Puig artistas de valer
eran, y encara alguns son
y aplaudirlos correspon,
á *Parralño*, † y la *Soler*, †

Carlota de Mena, *Pi*,
Catarina Mirambell, †
Abella, *Vilches*, † *Ustrell*, †
Echenique, † *Tormo* y
Gercasi Roca, † *Beltran*,
Closellas, *Miquel Llimona*, †
Villahermosa, † *Carcasona*, †
Tutau, *Cazurro* y *Pijoan*.

Seguiren després d'aquets
una gran collada á proba:
l' eminent *Lleó Fontoca*, †
de l' art ab tots sos secrets.

Ell en dramas y singlots
saynetes, juguets, tragedias,

HISTORIA MUDA

L' APRENENT PASTISSER

sarsueletas y comedias
hi lluhia los seus dots.

Ell la gent de nostra terra
à la escena trasladava
y ab mil detalls presentava
lo senyor, l' home de guerra,
lo marino, lo pagés,
l' esturnell, lo vell nafrat,
l' estudiant, l' enamorat,
lo ser mesqui y 'l després.

Galardoneixan també
entre mil altres actors
conquerint no escassos llors,
Goula, Fuentes y Soler.

De pœtas bona joca
per camí segü 's trevallava,
guanyant fermes tota batalla,
Riera y Bertran, Roca y Roca,
Feliu y Codina, Aulés,
Guimerà, Bordas, Folguera,
y altres que ab fé verdadera
s' atansan braus com qui més.

S' atansan de dia en dia
per enriquir 'l repertori
avuy tan gran com notori
y ab obras de tal valia,
com ho son, entre altres més
aplaudidas, celebradas
y mil cops representadas:

La Pubilla del Vallès,
Lo Apotecari d' Olot,
La Virtut y la conciencia,
A la lluna de Valencia,
Los Segadors, Lo Didot.

Tal hi cà que no s' ho creu,
Joan Blancas, Jovent del dia,
La Banda de Bastardia,
La nena, Digne de Deu,

Lo Sagristà de Sant Roch,
La fira de Sant Genís,
Cor de Roure, Pau Claris,
La Dida, Cèrcol de foch.

Las Modas, Dir de la gent,
En lo camp y en la ciutat.
Mal pare, No 's pot dir blat,
Sota terra, Cel rogent.

Gat de mar, Combats del cor,
Las reliquias d' una mare,
Contramestre, Amor de pare,
Ferré de tall, Bolca d' or:

Lo Rector de Vallfogona,
La casaca y la casulla,
Herencia de sang, L' Agulla,
Lo promès, La Baldirona.

L' Angel de fanch, Hidro-mel,
L' ànima morta, La Boja,
La Sirena, Barba-roja,
L' hereu Jordi, Mar y cel...

Femhi punt, perquè á dret fill
no acabariam pas may,
¿pues d' obras avuy? ¡aixó ray!
N' hi ha de tot gust é istil:
que 'l TEATRO REGIONAL
nin ahir, avuy ja es home;
lo género enclou y doma
poguent dir per tot ben alt,
que, nin orfa dels mes pobres
sens cap apoyo segü
y ab son llenguatje tan crú,
fill es ben bé de sas obras.

De sas obras, tantas ja,
que posadas en roçona
son de gloria una corona
rica y gran, com cap n' hi ha.

LLUIS MILLÀ.

SITGES.— La companyia d' aficionats del teatro «Re-
creo» va donar diumenge últim una escullida funció po-
sant en escena tres produccions en un acte: *La víb del*
estornell y *Cel rogent* que varen agradar molt tant per
son valor literari com per l' acertada execució que ob-
tingueren.

Doná fi á la funció lo debut de la secció lírica que po-
sá en escena la bonica sarsuela *Los carboners*, prenenthi
part las Sras. Anita Marsal y Magdalena Morey y los
joves Atmetlla, Morando y Gené, obtenint tots molts
aplausos.

J. S.

ESPARRAGUERA.— Diumenge de Pasqua se posá en
escena en la Societat «El Porvenir Esparraguerense» lo
drama *Ateos y creyents* y la pessa *Cura de moro*, quin
desempenyo siguié acertat, obtenint merescuts aplausos
lo Sr. Busquets, que torná á l' escena després de llarga
temporada de descans, y tots los que al drama pren-
gueren part foren cridats al final del tercer acte pe 'l
públic que aplaudia ab entusiasme.

En la Societat «La Siempreviva» se posá en escena
la tragedia *Romeo y Julieta* ó *las esposallas de la morta*

y la pessa *A qui busca lo dels altres...* no poguent dar detalls del desempenyo per motius que honran poch á dita Societat.

F. B.

SANT MARTÍ DE PROVENSALES.—Diumenge per la tarde en lo Foment Martinense va celebrarse una festa que resultá molt agradable. Hi prengueren part lo distingit violinista Sr. Vela y lo célebre ilusionista y endevinaor Sr. Cortés. Lo Sr. Blasí representá discretament lo monólech *Sense don't*. Ademés, se recitaren poesias que foren rebudas ab aplauso, especialment *La mosca*, premiada en lo Sisé Concurs d'aquest periódich.

En lo cassino Provensalense se doná una representació del drama *La banda de bastardia*, en la que s'hi distingiren los Srs. Alvarez, Elias (A), Nualart, Benguerel y molt especialment lo Sr. Sangenis á quin càrrech estigué la direcció escénica.

R.

TARRASSA.—En lo teatro del Ateneo Tarrasench, diumenge últim se posá en escena la bonica comedia *Cofis y Mofis*. La execució aná be per part dels Sr. Borrás, Badrella y Grapí y regulars los Srs. Montserrat y Cabeza. Estigué molt acertat lo Sr. To; l'únic defecte, y que desitjém abandoni aviat, son los marcats sospirs, de que tant abusa. Lo Sr. Arnau sortí poch ayros de son comés, per donar poca vida al personatge que interpretá.

Se posá després la bonica parodia *La Marmota*, que igual que la comedia agradá moltíssim á la concurrencia qu'era numerosa.

Aconsellém á qui correspongui, posin esmena á la llarga duració dels entreactes, conseguint aixís, que las funcions no acabin tan á deshora.

Ll.

BLANES.—Lo dia 21 foren posadas en escena per uns quants aficionats d'aquesta vila, en lo teatro Recreo, á mes del drama *La Dolores*, las pessas *Una casa de dispesas y Cura de moro*.

La concurrencia fou regular com també la execució, quedant demostrat que pera representar es necessari fiarse mes del estudi que no de la serenitat que alguns confonen ab lo desvergonyiment.

Reculliren, no obstant, bastants aplausos, alguns d'ells molt ben guanyats.

J. A. B.

DELIRI

De dintre de mon cor tan pur com l' auba n' han fugit las més puras il·lusions, puig mentida es l' honor, lo nom, la gloria, virtut y caritat, mentida tot.

Es engany l' esperansa falaguera: la ditxa que busquem es sols un mot que anima nostre esprit á totes horas y la felicitat no 's troba en lloch.

La riquesa es lo néctar qu' emborratxa, lo cervell que vegeta de llum bort, y es mentida també, com la noblesa, com la fé, com la patria y com l' amor.

Tot en lo mon es fals; tot es mentida: ¿com no serho, si fins falsa es la mort y lo cel y l' infern y tantas cosas que al pobre mortal fan tornar boig?

Y si es fals tot aixó, si aixó es mentida, ¿per qué glateix encare lo meu cor?

¿qu' espero d' eixa vida, si es un somni com digué lo poeta Calderon?

Espero contemplar al trench de l' auba l' espay inmens cobert de boyras d' or y á mitxa nit la lluna encisadora

bessar sa llum per planas y per gorchs, Espero contemplar en nit calmosa l' immensitat de estrelles que son mons, y al sol radiant en mix la volta blava, qu' eixas cosas, no son mentida, no.

JOSEPH ALEMANY BORRÁS

TEATROS LOCALS

PRINCIPAL.—Durant la setmana ha continuat posant en escena obras del género cómic, en las que lluheixen sas notables qualitats los Srs. Rossell y Arana y la distingida artista Sra. Valverde.

Llástima que l' públich hi escasseja l' assistencia.

LÍRICH.—En aquest elegant teatro ha donat quatre representacions la genial artista Sarah Bernhard.

Tosca, *Frou-frou*, *La dame aux camelias* y *Adrienne Lecoureur* han sigut las obras presentadas y suficientes pera demostrar que l' vigor y temperament artístich de Sarah Bernhard continua en la plenitud de las facultats que tan alt han colocat son nom.

ROMEA.—Últimas guspira de la temporada. Beneficis á tort y á dret; y tancament de portas pera demá diumenge.

Fins á Setembre próxim y que la vinent temporada sia fructífera, per lo menos tant com la que acaba de finir.

Dimecres se doná com á estreno una pessa ab lo titol *Sogras del dia*, de R. Rocavert, quina ressenya no publicarem en la secció de Teatro Catalá, per haverho fet en lo número 24 corresponent al 16 de Juliol de 1892 quan s' estrená ab lo nom de *La filla del metje*, en la Societat La Atlántida.

NOVETATS.—També aquí acaba la tasca la companyia catalana donant á diari las representacions de *En Pólcora* de D. Angel Guimerá, estrenat divendres passat y del qual parlém en la corresponent secció de Teatro Catalá.

Próximament se inaugurarà la temporada ab la excellent companyia de D. Emili Mario.

TÍVOLI.—En aquest teatro passá dimars, á donar l' últim concert de despedida, la Societat de Concerts de Madrid, coronant ab ell dignament la brillant campanya que ha donat en nostra ciutat.

Ressenyar detalladament las grátas impresions que recullirem en l' audició de totes las pessas que componian l' escullit programa, es lo que desitjariam si l' espay no fos tan limitat.

A tots los executants se 'ls tributá grans ovacions, en especial al director Mtre. Breton, que siguié objecte de vivas mostrás d' admiració y simpatia.

Pe l' demés están donantse las últimas representacions de *El siglo que viene*, que si arriban á durar gayré més, s' hauria tingut de substituir lo titol ab lo de *El siglo presente*. Lo qual vol dir que l' públich ha correspost degudament als esforços de la empresa.

ELDORADO.—Continuació del fantástich ball per Miss Ida Fuller.

Dimecres vá estrenarse la sarsuela *Los invasores*, lletra dels Srs. Larra y Gullon y música de Valverde (fill.)

Dotada de algunas escenas ingeniosas, diálech sovint epigramàtic y dos ó tres números musicals agradables, pot ben formar part del repertori de la casa.

CIRCO ECUESTRE.—Dimars debutá la *troupe Mayo's* que venia precedida de gran fama y quedá demostrada l' esser justa, per los curiosos treballs que ab los patins executan.

De manera que hi ha *troupe Mayo's* per alguns dias.

LABRUGUERA.

NOVAS

Ab lo present número se reparteix lo segon folletí ó sfa de las planas 9 á la 16 de la humorada *Pintura fi de sigle*, dels Srs. Guasch y Tombas y Dalmases y Gil.

Als Srs. que desitjin enquadrar la última obra publicada, *La dona y la baylerina*, ó alguna de las anteriors, se 'ls concedeix un plasso que finirá lo próxim dijous, 1.er de Juny.

Segons llegim en la *Revista de Sabadell*, en lo teatro Campos de Recreo d' aquella població, diumenge tarde y nit s' hi donaren respectivament las representacions, de *La Dida* y *Lo primer amor*.

Aquestas obras, segons la noticia, eran dirigidas per l' actor D. Lleó Odena.

Diumenge en lo Teatro de Novetats tarde y nit estava anunciada la representació del sainete *A casa l' arcalde ó Ditxós ball dels cotxeros*.

Ditas representacions tingueren de substituirse per duas de *La Padrina*, á causa, segons un avís, de la repentina indisposició del actor D. Lleó Odena.

Dijous de la setmana passada morí nostre estimat amich y company en la premsa, D. Jaume Cristies Torrents.

En diferentas ocasions prengué part activa en alguns actes de catalanisme y sigué un dels fundadors de la societat «Foment Catalanista».

Rebi sa familia lo sentit pésam dels que l' apreciavam de cor.

En lo número próxim, probablement publicarém la satisfactoria terminació que haurá obtingut la suscripció pública á favor del popular actor D. Eduard Mollá.

S' han posat en estudi en la Societat «Ateneo Provensalense» de Sant Martí de Provensals, *La fló de Satalia*, drama en tres actes y la comedia en un *La Colometa*. Las duas obras son originals de D. Joan Ribas.

Ha quedat disolta la Societat Foment Catalanista, d' aquesta ciutat.

Desmembrada de la majoría dels socis fundadors, la vida que actualment duya dintre 'l catalanisme era raquítica, ja qu'en lloch de teixir llassos de unió dintre 'l camp del regionalisme catalá, s' havia convertit en ajuda de cámara de un grupo dissident.

Sols quedará del Foment Catalanista, lo recort de alguns de sos socis á quins desitjém llarga vida en be del catalanisme

Hem rebut l' exemplar esmeradament imprés del drama en tres actes, *L' Hereu del Mas*, de D. Manuel Rovira Serra, quina ressenya publicarem á continuació de son estreno.

Gracias, per l' atenció.

IRECORDATI...

Recórdat del primer dia
que 't vareig veure, mon cel,
recórdat de las paraulas
que van dir los llavis meus,
recórdat que vam jurarnos
un gran amor, pur é inméns;
recórdat que per tu, nena,
rebia molts cops y renys,
recórdat qu' era la burla
dels vehins del teu carrer,
recórdat que sempre estava
aguantant una paret.
Recórdat, que perque un dia
llegiren uns versos meus,
varen dirte tas amigas,
que jó era un gran ximplet;
un aprenent de poeta,
que visch del ayre del cel.
Recórdat lo que ton pare
al demanarte digué;
va dirme aixis:—Be, ab qué contas?
—Per are no conto ab res.
—¿Es á dir que no hi ha quartos?
—No senyó, pero ab lo temps
penso *serne gran poeta*
y allavors molts rals tindré.
—Ab lo temps, jó, no m' hi fixo,
lo que busco es lo present.
—Donchs, per are, D. Francisco,
sols tinch *quintillas, sonets,*
y una *pessa* molt bonica
que m' han d' estrená eix hivern,
—Donchs ab la noya no 't casas.
—¿Y per qué? Digui.

—Per que
ni 'ls sonéts ni las *quintillas*
al últim no valen res,
y de *pessas*... no n' hi faltan,
¡lo que falta son diners!

SALVADOR BONAVÍA FLORES.

QUADRET

Del niu que 'ls dos formaren, las despullas,
com un esqueix de boyra arrastra 'l temps;
¡com un somni florit, d' hermosas fullas,
que 'ls coronava ensemps!

Encar que jovenets los dos esposos,
sa existencia minant va 'l mateix mal;
separats del seu fill, tuberculosos,
mori 'ls veu l' Hospital.

Al seu fill, que idolatran, ja no 'l besan,
puig podria sé 'l bes seu contagiós;
l' amor per sempre més en son cor désan,
¡van prohibirlo als dos!

S' estiman y s' anyoran com dos tisiachs;
en somnis satisfant lo seu amor
y 's despertan plorant los seus mals físichs
en lo llit del dolor.

No 's veuhén, pro á las nits sos ays sorprenen
en mitj d' aquellas salas funerals;
¡ab lo ays que de l' un al altre venen
s' alivian de sos mals!

L' amor ab sos plahers encara 'ls crida!
y 'ls llima l' anyoransa del infant;
mes tot ho han de daixá... l' amor, la vida,
á la tomba baixant!

JOSEPH FALP Y PLANA.

¡LAS LLETRES INVISIBLES!

!!! 20 PESSETAS DE PREMI !!!

Comensém la implantació dels premis en metàhch, ab lo joch de *Las lletres invisibles*, per esser aquest molt senzill y de fácil comprensió.

Consisteix en lo següent:

Fíxintshi be. En un *sobre* perfectament tancat y lacrat hi há una papeleta ab tres lletres.

Dochs aquí está lo que s' ha d' endevinar. Aquestas tres lletres y l' orde ab qu' están colocadas.

Tórninshi á fixar, perque ara venen uns detalls que son molt importants.

Observarán que en la última plana de las cubertas hi ha una papeleta. Donchs bueno, no fan més que dir:—Home, me sembla que las lletres, son per exemple N. A y J, donchs las hi escriuhen y l' envían á aquesta Administració. ¡Qué al endemá l' cor los diu (lo cor acostuma á dir moltas cosas) que la lletra J, es avans que la A. ó que las lletres no son aquellas!

Res d' apurarse. No hi ha més que repetir la operació. Sols es necessari comprar un altre número, y 'ls ho dihém formalment, mentres n' hi hagin están facultats per comprarne tants com vulguin. Totas las papeletas entran en sort.

Me sembla que la cosa es sencilla y que 'ls ho hem esplicat ben clar.

Aquesta operació podrá ferse ab lo número present y ab lo próxim, perque se 'ls dona temps per enviar papeletas fins al dimars, 6 del mes que ve.

Passém á lo més important... per vostés.

Al que ho endevini se li regalarán 20 PESSETAS.

Es precis pensar en tot. Si fossin més de un en acertarho, fins arribar á cinch se partirían lo premi com á bons germans. Si passavan d' aquest número, sols hi tindrían dret los cinch primers que 's presentessin. ¡No 'ls sembla qu' está ben pensat?

Lo *sobre* ó plech que tanca *Las lletres invisibles* se troba en aquesta Administració, á disposició del que vulgui veurel y ferhi las contrassenyas que tingui per convenient.

Ja casi no 'ns queda altra cosa per dir més que 'ls desitjém bona sort, perqué en lo temps que corrém, 20 PESSETAS son casi be quatre duros de tamanyo natural.

Bon acert y vingan papeletas cap al bussó de LO TEATRO REGIONAL.

No s' apurin, que ja l' obrirém sovint.

XARADA

De verb ma primera es temps,
 ma segona es una cosa
 que, de reglament, nomenan
 tots los poetas en sas obras,
 y la tercera un arbre es
 y un temple de Barcelona,
 ahont més que la religió,
 Cupido hi te feyna molta.
 Mon tot es un animal
 que danya tot lo qué toca,
 y també en forma de llengua
 ne tenen moltas personas.
 Ja no tinch de dir res més
 perque sense romprel la closca,
 puguis prompte endevinar
 xarada que tant poch costa.

ENRICH RIERA MATEU.

GEROGLIFICH

ROSA
 TI
 ADELA
 M
 HORT

ARMANDO DE DORDA.

ANAGRAMA

Ahi 'm digué 'l senyó Andreu
 que la tot de can Ribalta
 caigné d' una tot molt alta
 y per poch se trenea un peu.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

Las solucions en lo próxim número.

AVIS

Queda establert lo regalo de costum entre 'ls senyors que envihin las solucions.

Solucions als Enigmas insertats en lo número 67.

XARADA.—*A-mar-gós.*
 ACENTIGRAFO.—*Roba-Robá.*
 CONVERSA.—*Papeta-Anita.*
 GEROGLIFICH.—*Dos ocas te la Rosa.*

Varen presentarse 20 *plechs* ab las solucions baix l' orde següent:
 1, Manel Espunya; 2, Jaume Solís; 3, Agustí Amfruns; 4, N. A. Sanfeliu; 5, C. Aldabert; 6, Segap Joseph; 7, No t' arronsis; 8, Martí Abella; 9, Noy Bufó; 10, Joseph Tarrasa; 11, Joseph Faip; 12, Martí Calvet; 13, Francisco Alavedra; 14, Joan Mari Codina; 15, Lluís Viola y Vergés; 16, Manel Rovira; 17, Martí N. T.; 18, Jaume Arqué; 19, B. Rujaca; 20, Cinto.

No 's doná número á tres *plechs* per no anar acompanyats de las cubertas del número correlatiu.

La sort ha correspost al número 6, *plech* firmat per Segap Joseph.

La Correspondencia en lo número próxim.

Imp. Muntaner, 40.—BARCELONA.